Rendőrségi brutalitás Budapesten

SZER
München, 1989. április 6.
Magyar híradó

Jó estét kívánok, kedves hallgatóink! A mikrofonnál Kasza László.

Az ország ma verés hírére ébredt, mégpedig nem mindennapi verésre: két rendőr - közülük legalább az egyik állítólag ittas - vert egy taxisofört.

Az ügy önmagában nem új, hiszen az elmúlt 40 esztendőben föltehetően sok hasonló esemény történt, amelyről a résztvevőkön és szűk környezetükön túlmenően soha senki nem értesült. Most igen, és ez az új: már reggel számot adott róla a Kossuth Rádió. Az is új, hogy az emberek már nem félnek nyíltan szolidaritást vállalni az áldozattal: a taxisofőrök mintegy 100 kocsival követték kollegájukat, és dudakoncertet rendeztek a Rommel Fóris utcai kapitányság előtt.

A véletlen hozta, hogy munkatársunk, Ferenczi Zoltán egyetlen újságíróként az esemény szemtanúja volt, ezért első kézből kapunk tőle helyszíni tudósítást mai rendkívüli adásunkban. Rendkívüli, mert csupán két téma szerepel benne.

Kedves hallgóink! Az éjszaka történt valami Budapesten, ami arra utal: a társadalom ma már elemi erővel tiltakozik az ellen, hogy a diktatúrákra jellemző, "senkinek nem tartozunk elszámolással" jelszavú túlkapásokra - kezdeményezzék azokat vezető politikusok vagy sarki rendőrök - ne kerülhessen sor többé.

Mint a bevezetőben mondtam, két rendőr hajánál fogva rángatott ki kocsijából egy taxisofőrt és tetlegesen bántalmazta a Rommel Fóris utcai kapitányságon. A taxisofőr rádión jelezte, hogy erőszakot alkalmaznak vele szemben és pillanatok alatt mintegy 100 taxi sietett segítségére.

A dudakoncertre felfigyelt a közeli vendéglőben vacsorázó munkatársunk, Ferenczi Zoltán és mikrofonjával rögzítette minden kommentár nélkül azt a hangulatot, amelyet a rendőri erőszak kiváltott, valamint a bántalmazott taxisofőr szabadon bocsátása utáni első reakcióját is.

Mert úgy gondoljuk, hogy az elhangzott vélemények sok szempontból jellemezhetik az országban uralkodó hangulatot, csupán minimális rövidítésekkel közzétesszük a teljes hangfelvételt. Ahol úgy éreztük, hogy szükség van rá, a közérthetőség kedvéért egy-két szóval utalunk arra, ki beszél.

Azonban arra is szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy helyi és alkalmi esetről, nem pedig országos ügyről van szó. Hallgatóinkra bízzuk annak megítélését, hogy mennyire jellemző az, amit a következő 12 percben hallanak. A tudósítást egyébként a Kossuth rádió technikai segítségével kaptuk, amiért köszönet.

- Ki volt az, aki látta? Ferenczi Zoltán vagyok a Szabad Európa Rádiótól.

- Amikor idejöttem, annyit láttam, hogy a kollégát igazoltatják, szóváltás történt és utána a kollégát a hajánál fogva kirántotta három rendőr az autóból, és berángatták a rendőrségre.

- Innen a sarki vendéglőtől, ami 20 lépésre van.

(Egyszerre többen beszélnek)

- Ezalatt megvárták a rendőrök, hogy miért áll ott.

- Mindez közlekedési szabálysértés. Ezért most már Magyarországon az embernek a haját rángatják?

- Ki is lesz fizetve az 500 forint, ki is lesz fizetve, mert a kolléga kifizetette az 500 forintot és az incidens utána történt. Most is ott van bent.

- Nem hajlandóak nyilatkozni, nem hajlandóak semmit mondani, a kolléga ott van bent és van egy olyan sanda gyanúnk, hogy tovább őrzik.

Kérdés az ügyeletes rendőrhöz: - Jó napot kívánok, a Szabad Európa Rádiótól vagyok.

- Nem nyilatkozok!

- Miért?

- Nem én voltam az intézkedő rendőr, azért.

- Beszélhetek az intézkedő rendőrrel?

- Nem, fönt van a harmadik emeleten.

- Be lehet csöngetni?

- Nem.

- Próbáljuk meg.

- Ne próbálja meg!

(Ismét többen beszélnek)

Egy taxisoför, aki látta a megvert kollégát:

- Másodiknak jöttem fel. Én fölvettem a címet, aztán visszaadtam a központnak. Közöltem, hogy megütötték a kollegánkat. Majd azt láttam, hogy hozzák ki hárman, és már akkor bilincsbe volt verve. Ez valahogy érhetetlen. Hogy merik megengedni, még ha egyenruhát is viselnek?

- A katonai ügyészségnek a központi ügyeletével beszéltem és ők egészen mást mondtak.

- Jelen pillanatban nem bántják, nem is fogják bántani, reméljük.

(Többen beszélnek)

- Eljárás fog indulni a srác ellen. 200 forintra akarták megbüntetni, az utasa ki akarta fizetni Nem akart kiszállni, és erre ....

- És a hajánál fogva rángatták ki.

(Többen, nagyon sokan beszélnek)

A rendőrök kezdik felírni az utcában összegyűlt taxik rendszámát. A soförök reakciója:

Hangos nevetés: - Vegye le mindenki a rendszámát!

- A nóta vége az lesz, hogy le fogunk menni a városba, és szépen elálljuk az összes főközlekedési utat.

(Sokan beszélnek)

- A katonai ügyészségen teszek feljelentést. - Neked ez nem lehet rossz. Mit csinálnak veled, még jobban megvernek? Agyon nem fognak verni.

- Ebben az országban már minden lehetséges!

- Én azt értem, hogy megfélemlítenek, mert kommunisták, ez az ő dolguk, saját magánügyük. Nem?

(Többen beszélnek)

- Nincs joga akkor sem.

- 30 napod áll rendelkezésre, hogy végiggondold az egészet, és följelentsd őket.

- Nem bántalmaztak?

- Nem írtam alá itt semmit.

- Semmit nem írtál alá?

- Van egy hónapod rá, hogy végiggondold.

- Mondtam neki azt, hogy miért 500? Nem mondtak erre semmit, és akkor mondtam, hát jó, akkor postai csekken. És egyből írta, adjak neki betétlapot. Én odaadtam neki a kitöltött betétlapot, erre visszadobta, hogy olvashatatlan. Kitöltöttem még egyet, odaadtam, visszadobta, hogy olvashatatlan. És amikor a harmadikat töltöttem ki, akkor elborult az agyam. Megkérdeztem őt, tud-e olvasni, én tudok írni.

- Hányszor ütöttek meg?

- Kaptam eleget.

- Azt kellene megkérdezni, hogy mikor leszünk jogállamban, és miért vagyunk rendőrállamban.

- Te is az én elvtársam vagy, látszik, Dénes!

- Dolgozó, adófizető állampogárokkal.

- 40 éve bejöttek az oroszok, és azt mondták, hogy ideiglenes.

- Gyerekek, szeretnék valamit kérdezni. Nem igazán keményen nyilatkozol. Megfenyegettek valamivel? Visszavonják az iparodat?

- Igen. Olyan gyomrospkat kaptam, hogy alig kapok még mindig levegőt.

- Különben nem fenyegettek meg?

- Orvoshoz akartak vinni, meg azt mondták, hogy az életben nem taxizom többet. És annyit szeretnék még a legelején hozzátenni, hogy a szabálysértést rögtön beismertem. Arréb akartam menni, nem megszökni, és akkor hopp: "Most már ne is menjen sehova!"

Egyébként ez rádión elhangzott, a diszpécser megkérdezte a kollégát, hogy mi történt. Mi történt volna? - válaszolta a kolléga. - Kifizettem öt kilót. Ez a Gábriel taxi munkacsatornáján elhangzott.

- Amit viszont a BM napi 24 órában vesz fel.

- A miénket is felveszi sajnos. Szeretjük is őket.

- Egyet szeretnék kérdezni: honnan fog Ön erre engedélyt kapni, hogy ezt bárhol le tudja adni?

- A Szabad Európa Rádiónak az akreditált tudósítója vagyok.

- Az más!

(Sokan beszélnek egyszerre!)

- Nem tudtam volna elképzelni, hogy a magyar rádióban le lehet adni.

- Amíg abban a címerben benne van az elakadásjelző háromszög, addig itt nem lesz más világ!

- Szeretnék még valamit még mondani. Mégpedig azt, hogy általában az éjszakában a rendőrök első számú segítői a magántaxisok, illetve az állami taxisok. Bármiféle probléma van, legyen az körözés, lopás, rablás, gyilkosság, bármi, elsősorban a magántaxisokhoz és az állami taxisokhoz fordulnak. Mivel rádión keresztül mi tudjuk egymással tartani a kapcsolatot, nagyon-nagyon sok helyen járunk, sokan vagyunk, és nagyon sok mindent látunk, hallunk, rengeteget tudunk segíteni a rendőröknek. Ők ezzel élnek is.

Mi nem azt akarjuk elérni, hogyha átlépem a záróvonalat, 200 vagy 300 forintra ne büntessen meg, mert végül is közlekedési szabálysértést követtem el. De azért álljon meg a menet! Azért, mert én valószínűleg szabálysértést követtem el, azért, hogy engem egy rendőr megüssön, fegyvert használjon ellenem, hát azért ez mindennek

a teteje! Mert hogyha most a kolléga ellen használta azt a fegyvert, mert a gumibot fegyverhasználatnak minősül, legközelebb ellenem fogja, vagy a többi kollégám ellen. És az összes strici, az összes balhés, az összes kurva ott van kint a városban szabadon. A cigányhoz nem mer hozzányúlni, mert az visszaüt.

- Csak egy szóra. A VIII. kerületi rendőrkapitányságon négy rendőrt csuktak le azért, mert korruptok voltak, s összejátszottak a kurvákkal és a stricikkel, ahelyett, hogy azokkal foglalkoznának, ne a taxisokkal. Valahol azért ott áll a kurva a rendőr mellett.

(Egyszerre sokan kiabálnak)

- Az AJ-s kocsik ott állnak a Münnich Ferenc utcában, a kutya nem bántja őket. Ha mi megállunk egy pillanatra, akkor itt botrognak a nyakunkon és büntetnek. Erről van szó.

- Az újság lehozta, hogy a rendőr alezredest, meg a másikat, hogy megbüntették, mert amit csinált, az már tűrhetetlen volt. Az a fontos, hogy hagyjanak minket dolgozni. Ne verjenek meg!

(Egyszerre sokan kiabálnak)

- Véglezárásképpen csak annyit szeretnék kérdezni, hogy most vajon ennek az egész városban milyen megtorlása lesz majd. Mert hogy lesz, azt írásba adom. Írásba adom, mert az ő presztizsüket nem lehet megsérteni. Itt mindenki le van a sárga földig alázva, ha egy rendőrrel beszél. Mert a rendőrnek mindig igaza van. Ha egy rendőr és egy polgár állít valamit, ott mindig és mindenkor csakis a rendőrnek van igaza. Ezen kéne változtatni.

(A taxisofőrök dudaszóval tiltakoznak)

Előkerült egy fényképezőgép és fényképezik a rendőröket.

- A felvett hangképekhez még annyit: a tudósító hálásan köszöni, hogy a magyar rádió oly készségesen segített a felvétel vágásában és összegyűjtésében. Ferenczi Zoltánt halloták Budapestről.

Befejezésül csak annyit - és ezt már innen Münchenből -, hogy a kérdéses taxisofőr ma délelőtt a szembesítés során kijelentette: őt nem bántalmazták. Ő rúgott csak bele a rendőrségen az egyik padba. Amit az éjszaka mondott a gyomrozásról, a dagadt szeméről, a fenyegetésekről, az - úgymond - mind nem létezett.

Kérem, erről is döntsék el önök, hogy melyik verziót hiszik el.
+++
hg gl

-.-